

ועסק ולא מלאתי דבר וצואר צוה יתן הוא הלכתא למתירא אין להאריך וס' שטחיו יאריך. פ"צ יוס ג' ז' אלול הקע"ד לפ"ק. ומסק' קוסר ומפד"מ:

תשובה קנב

העמקה מוחסי הגאון כבוד מ"ה עקיצה אינר כ"י אב"ד דק"ק פרידלאנד מעיניו ה"ל השלח לכהן לשלחו ליד הגאון הסואל ז"ל וישאר הסעמק פה ח"ל: רב שלום וזרכה וכל טוב לכבוד יידי הרב אהר"ה הגאון הנערסק כ"י ע"ה כבוד מ"ה משה ויזן כ"י אב"ד ור"מ דק"ק ח"י יב"ל וזב"ל כבוד הרבנים המופלגים ד' עליס יחו:

יקרתי ונחבז קדשם הגיעני לכהן ואחר עד עתה מלהשיב לרב סטורדו צינה אחתים אשר קצ"ב שחו עלי ומלוך לזה שלח הייתי צדק הצריאות ל"ע וגם לא מלאתי הענין נחז אחרי שאין לרובי לחקוע עליו בדבר הלכה למעשה היות כי יפלא מונני הדבר מאוד על כבודכם הרעם והנשאה כי צאתם לדפוק על פתח איש רש וקבלה כוונתי אף שמועב"ה הגאון כ"י לא יראה לו להיות דיין לעלמו הלא יש אחר שרים רבים ונכבדים אשר קלחם יעמיתם כבוד גאונים ארזי הלגנון אדרי התורה הגא"ד דק"ק כ"ס והגדליה כ"י וחסני הגא"ד דק"ק פ"צ כ"י ה' עליס יחו אשר לטורן קטנס עבה מוחסי ומהם חצא תורה לישראל וכאלו גדולי מקרי לצ תריסין אשר צמדינה דקס ולזה ראוי לי לקיים צמלמי ונמקוס גדולים אל תעמוד וחושבני גם ומעלה שזה דק עניוה כבוד לסס ח"ו כאלו הארץ יצטפה אין כל ואלו להשיב ומס"כ בקולר אוננים על קובעריקו ומשלפת צפסיים. ראשון ליון כחור לדייק מוחסי דער כחן לא פליג אדמון אלא צומה דק"ל להכונים דיכול לעגנה שחשצ עד שהלנץ ראשה צוה פליג אדמון דיכולה לומר או כנס או פטור אבל מודה אדמון דיכול לגרשה צע"ב אף דציווג הראשון אקור לגרשה צלי עונה הדבר א"כ ה"כ אחר חס דרגמ"ה וכענין מ"ש הצ"ס קכ"י ע"ו וע"ט לע"ד איני רואה הכרח לזה ויכילנא לומר ז"ל צהר איפכא ד"ל ללכ"ע גם לרנבן א"י לגרשה צע"ב אלא סיני דהוא מוכן לגרשה והיא אינה חולט לכ"ע א"י לבשו לבסוקו אף אם ימוא דצעלמוא דכן אחרו כוונת מ"מ כיון דאין מוחסי' לו מה שפסקו לו א"י לבשם לבסוקו ופלוטחייטו סיני דהוא אינו חולט לגרשה דק"ל לרנבן דיכול לעגנה ואלדמון ק"ל דיכול לבשו לבסוק או לפטור אבל סיני דיחיה לה צדק ליעצ גלמדה י"ל דלכ"ע א"י לגרשה צע"ב ואף אם כיון דיכול לגרשה צע"ב מ"מ כ"ל דאין לדמות ענין א"י חס דרגמ"ה לא"י דציווג הראשון ד"ל דחס דרגמ"ה ה"י צבל אדמון וסרי צשהה עמה עשר שנים ולא ילדה דהיא ציווג ראשון ומגרשה צע"ב ואעפ"כ נחלקו גדולי הפוסקים אם גם צוה חס דרגמ"ה וע"י צ"ס סק"י קכ"ד דהאריך להוליא ומשמעוה הפוסקים דאף צוה"ל יוכל לגרשה צע"ב והרי לדעת הצ"ס צפשיעות יש ללמוד זה מדיכול לגרשה צע"ב ציווג הראשון דהא דהיא אף לר"א דק"ל ספ"ד דכתובות דאין כוסין אורו להוליא מ"מ דהיא ק"ל דהוא יכול לגרשה צע"ב ציווג הראשון כדחסי צבריחא יוליא ויזן כחצוה דמשמע דהיא אף צע"ב דחה הלשר מה דאף חס דרגמ"ה הכי הוא ח"ו דאין לדמות ללמוד זה מה א"ל דהצ"ס ק"י ע"ו וע"ט לוד רק על ענין החמיצות בעוד שלח גירש דכי סיני דציווג הראשון אף רלוס לגרשה אף דמעובצ מלגרשה ואין הצ"ד מוחסי' אורו מ"מ כיון דהוא מוכן לגרשה לא מקרי מורד וכן בלקפה א"ס לכפואתה ה"כ אם מעובצ מלגרשה מ' חס דרגמ"ה הא מ"מ הוא עומד ולוחם שרלוס לגרשה ומה לי דמעובצ מ' איסור ציווג הראשון או מנחת חס דרגמ"ה ומה דכ"י הצ"ס צק"י ע"ט בלשון וס"ה צוה"ל וכו' י"ל דיכול לגרשה צע"ב ולא הזכירו מלסוקו ציווג הראשון דמשמע דנמקוס שלא כחשבה חס דרגמ"ה ה"י פשוט להו דחופסיס ה"ס יכול לגרשה צע"ב וכחשוק דולוי מ' חרמ"ה א"י לגרשה צע"ב ואף מלאתי לה"ד דין צבשו ומסריק סק"י ק"ג ח"ל אונס אדמות האיש אשר החנו עמו ארוסתו ואצ"ל ליתן לו דכונ' ועתה פושטי' לו הרגל הנראה צע"ב צע"ב יעמידם לפני צ"ד עוזי העיר ואם יסבימו שסס מעוהתי' אורו אז יצקשו מלחס סיכתו הדברים לפני מ"ל וסס יעיניו דצד להחיר לגרשה צע"ב או לישא אחרת עכ"ל ונשוע דאף חרמ"ה יכול לגרשה צע"ב אורוס גם זה יש לדמות ד"ל דמיירי דהיא פסקה ג"כ ע"ע כדדייקא הלשון שסס מעוהתי' אורו צוה יכול לגרשה צע"ב אבל צלא פשעה ללא פסקה ע"ע עדיין לא שועמו א"ס יוכל לגרשה צע"ב ומ"ש מעב"ה צדק פלפול לסיכח דא"י דציווג הראשון גם בלחוס' והאריך צביאור הירושלמי סנה מ"ס להשיב על דברי תשו' פניאל על אשר שלח יד להג"י יפה כ' וכן כחצתי גם א"י צבלין הפנ"ח גם מה שהק' על הירושלמי דאין חיל סא' מוחיר גרשתו על א"י קטנה גם א"י עומדי צק"י זו זה ימים רבים והוספתי לזכר דל"ל דצמחה גז"ה"כ הוא דצוה חצו"ל דהא צמחה אין סברה ומקרא ד"ל דקרא אלטרדיק סיני דהחמו אגד' עומחה דלמפרע ליכא א"י סעס אלא דסיחולמוי נקט ה"י יותר מוחז צפשיעות וא"כ מ"ל צמחה דין דהו גז"ה"כ דלחצו"ל וע"ש מעב"ה כ"י לתרן לע"ל ד"ד' שפיר חיל א"י עוה"ג דהיא לא נאקרו ומסס קוטס כיון דמועב"ה צ"י אלא דסעבל אקור צה דאין לו צ"י וא"כ אדרי' מנו דחיל על אשה חיל כמי על העבל לא

לסוכת וע"כ תשמוד צחול' דוחק לומר שישום שלח כדרכה או צהטי' מולא ע"י הירושלמי לא הגוויחה מידי אלא קריחה שמו עלי לא לשאר כקוח ועונה כלל. וכן מה"ה לא נאקרה אלא לגרש צלא עונה דצד לצד וציווג ראשון לצ"ה מדרי קצלה וק לגרש נאקרי אצל למוטע ומנה סמ"ע לא נאקור מוקרחה הללו אצל מוחיר צבל חיוצי העבל כיון שאינה ומגרשה והרי היא אשמו אבל כ"מ שלפעמים אם יסי מוחיר למוטע ומנה הכל מ"מ עדיין לא הותר לגרשה צע"ב ויהי' הדבר מקור צידה ציווג הראשון אם תרלה להשאר כך או להתגרש ע"י יר"י דידה אע"ג שהגנו הוא על אשה ועל חמהה מוחתה דוחק מוחתה מ"מ הדבר יהי' מקור צידה עכ"ל ולא לגרשה צע"ב ציווג הראשון או צוה"ל אחר חקנת רגמ"ה ואחר הדבר אשר דרסי' אחר סציווג הראשון אקור לגרשה צע"ב ד"י לה שחש צע"ב שחלצו ולמה כחוף אותה להגרש ועד אפי' אי מן הכחשו"ס מן גירוש' צע"ב ולהפקיע מוחתה חיוצי העבל שורים הם מ"מ צמחשו"ס מן הליחוס' שלא יכנס ולהכניס עלמו לחיוצי ק"ל עפי' ומגירוש' ע"כ שא"י מייגי מוחיק וע"י צלשו מוהר"ק שרש ק"ל כוונתו לי כי אין לי ספר לעיין. וצוה ד' צאר פרי הראשון ומדרי אשר כחצתי ופה חתי' שציתה קולעמי. ופ"א ח"ה צענין אחר אם יצאו דברי פרי' אלי אעכס עונה לראשי ואחעלם צחצ"י יחצק צצרכה שנים רבים כנפשו היפה ונפש א"י החותם צבל חותמי צריכות:

יאמר צביי צרכה שלום וזרכה השנים להגא"ד כ"י ויכול להראות לו מנחב ה"ל אדכנתן צמחצו שר"ח צצחון כ' לאור צ"מ חלו נערוה צעולה לכה"ג א"צ וסקפה רש"י הא ה"ל זכה כ' הגאון כ"י לרנבן אלעזר שחוס' סוף דרריס דלחתחא לא מפקדא א"כ הכל חתי עשה דולו חסי' לאשה דידי' רוחה לאו רוחה דיני' והיא לא מייפקדא א"ד ותימח הא אמריקן שם אלמנה לכה"ג א"צ וחד לא יקח כ"ל קרא אלמנה חונה לכה"ג דלשו מ' ימוא דשיטי' דלמנה לכה"ג לא חתי' אלא לר"א דעשהה זוכה צציווחו וס"ל חרי לאחין ולא כהלכתא כרנבן וצבנס כ"ע צעלמו לית ל' דר"א וס"ל אין זוכה אלא מוסקרה ומסקרה חונה צה קקס ולא צחס אלא לאוקמי גם כר"א אצל רק כר"א לא ס"ד:

גם מה שהלעי' הגאון כ"י דעשה דצחולה מעמי' לא דחית מופי עשה דולו חתי' לאשה אין כן דעת הרמב"ם ורענ"ן דק"ל דלאו הצח מכלל עשה דחית מופי עשה דולו חתי' לאשה וגם הרמב"ם לא מנה עשה דמלרי ודחיו וצעולה לכה"ג למולת עשה כי צמלרי ודחיוי מנה לאו שלא כחשבו חס"ד דורות וקאי אצ"ד של ישראל האוקריס אחרם לצח צקאל אחר ג' דורות עוצרים צלאו זהו ולא הזכיר כלל דעובר צעשה צתוך צ' דורות וכן צבה"ג מנה מ"ע שיקח צחולה וכן הוא צחורת כהריס שמו"ע עלי שיקח צחולה ולא מנה לעשה שלא יקח צעולה כי כל אלו אללו איס אלא סכסר מורה ולא צאו לכלל מנין. וצמחנה לונלך סוף פ"א מלכותה אישוח כ' צפשיעות שאיני מ"ע אלא להחיר על הצעולה לחי' ע"ש:

ויש לי לעיין קלח כיון שמו"ע על כה"ג שיקח צחולה אם ה"י לו חסס קודם שכתמנה להיח כה"ג ולהרמב"ם אקור לכה"ג לישא צ' נסיס מה יעשה וחולי' אם נשאה צצחול' אע"ג שזו לא ה"י כה"ג ועכשו היא צעולתו של עלמו כצ"י י"ח של מ"ע צחולה מעמי' ואונס אם היחה אשמו הראשונה צעולה וכתמנה להיח כה"ג מ' ימוא שר"ק לגרש הראשונה כ"י לקיים מ"ע של צחולה מעמי' והא דחנן אינר אלמנה וכתמנה להיח כה"ג וכו' מיירי צאלמנה צחולה אצל צעולה יגרש אפי' ציווג ראשון ואפי' לצ"ס ללא יגרש א"כ מל צה ערות דצרי הכא שחי כיון שחאו גדול מחיו ועיני כל ישראל עליו יגרש צלא ערות דצרי וחס כן הוא א"ש הירושלמי דפריך למה לא יכול ת"ל דה"ל קוטס ולא חקשה ומדחשה ל"כ ת"ל דהוא ה"י זוכה והא"ש דמעכחתי ל' כה"ג צלא ערות דצרי אצל לא יכול לא ע"י איירי צבכ"ל משום דלכתי ת"ל דה"ל גרשה לכחן דאפי' העצירותו מהתמחיותו וכדעת חוס' דיומא י"ב ע"ב דלא כיושלמוי פ"ג דאוריות מ"מ כהן הדיוט מיהו הוה ואקור צברתה ומגרשה לכה"ג צלא"ה לק"ו ל"ל דכולי קרא מוחיר לעצור עליו צלא"ה הרבה צקידושין ע"ז ע"ב וחי ימוא חס"ג לא יגרש וצבה"ג מוחיר צשהי נסיס משום דקשי' גירוש' א"כ לא מוסקה הראצ"ד אהרמב"ם מויקח לו יהידיע צ' נסיס למח מיירי צבה"ג מיהו דצרי הראצ"ד צלא"ה סס תמוהיס כצ"ר עמוד עליסס הגאון מהר"ע צ"ד דהרי אפי' קרא אהונלך יולא קאי סיטידיע לקס ליושא צ' נסיס כוונתו למעיין צפריס צקרא:

אמנם כן להראצ"ד דמגרש צע"ב אין ליעצ קרא להירושלמי הג"ל דמוקי קרא צמחגרשה צע"ב ד"ל לצ"ס דאקור חס"ג שחינו ומגרש צע"ב אלא ככנס קנן ומשום תחיו וככל פקול שאינר צבה"ג צי"כ אצל להרמב"ם דליוטו ראו' לכה"ג כלל אם יש לו צ' נסיס ואם הוא סבול ומחיו צמחמה ע"כ סיחמנה היא ויגרש אשמו הראשונה או חולי ימוא צבה"ג מוח' סקנן מוחס כיון שחאו חיו ויחישו ק' סופרי הככותה א"ך נחכתן יהושע צן יאלדק צבה"ג צפני מלחבי זו ענול שחי' גדול מוחו אשפר מוסעס ח"ל יע"י צמדדש חיה סקוק קול דודי דוסק אונס לדינא יותר נראה שמוחיס סבול צמחמה וחינו ומגרש אשמו סקלסונה וגם איס חסול עליה צחולה ומוטע שחיעקר עז וחי' מוקוס